

Τα Χριστούγεννα και οι αρετές στη ζωή των Χριστιανών (Αθανάσιος Κολιοφούτης, Δρ. Θεολογίας - Εκπαιδευτικός)

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1YymHH6>]

γ) Το θεολογικό περιεχόμενο της εορτής. Ο ποιμαντικός συσχετισμός του σκοπού της θείας ενανθρώπησης με την άσκηση των αρετών στη ζωή των Χριστιανών.

Μελετώντας λοιπόν, κανείς τς περισπούδαστες ομιλίες των Πατέρων στην εορτή των Χριστουγέννων αντιλαμβάνεται πως ο λόγος για τη θεία συγκατάβαση είναι ταυτόχρονα λόγος για τη θέωση και σωτηρία του ανθρώπου. Είναι λόγος για την ακύρωση της εκ του προπατορικού αμαρτήματος πορείας του ανθρώπου προς τον θάνατο και την ευθυγράμμισή του στην οδό της σωτηρίας, της αιώνιας ζωής και της θεώσεως. Ο Θεός αποκαλύπτεται στον κόσμο ως σωτήρας των ανθρώπων διά συγκαταβάσεως και μακροθυμίας. Έτσι, κάθε μία από τις ομιλίες των Πατέρων αποτελεί, ως έκφραση της θεωτικής εμπειρίας, μία επισήμανση της σωτηριώδους θείας παρουσίας στον κόσμο και μία ποιμαντική απαίτηση ή κλήση για την μεταστροφή του φρονήματος του ανθρώπου[46]. Η θεία συγκατάβαση σηματοδοτεί την ειρήνη στη γη, γιατί αποκαθιστά τη σωστή σχέση ανάμεσα στον θεό και τον άνθρωπο, απαλλάσσοντας το ανθρώπινο γένος από την πολλαπλή δουλεία στη φθορά, τον θάνατο και την αμαρτία.[47]

Ο Θεός κατεβαίνει μέχρι του ανθρώπου, ώστε ο άνθρωπος να υψωθεί μέχρι του Θεού. Ο Θεός μετέχει της ανθρώπινης φύσεως, προκειμένου να μετάσχει και ο άνθρωπος της θείας. Ο Θεός γίνεται υιός ανθρώπου για να γίνει ο άνθρωπος υιός του Θεού. Ο προορισμός τού πρώτου Αδάμ θα εκπληρωθεί από τον Χριστό, τον δεύτερο Αδάμ. Έν Χριστῷ δύναται πλέον ο άνθρωπος νά αποκαταστήσει την άστοχη προσπάθεια της θέωσης και αφθαρτοποίησής του στον παράδεισο[48]. Ο Χριστιανός, ενσωματωθείς στη νέα πραγματικότητα που εισήγαγε ο Χριστός διά της επέμβασής του στην ιστορία της θείας οικονομίας καλείται επιτακτικά από τούς Πατέρες να διακόψει κάθε σχέση με την αμαρτία και να μορφώσει τον εαυτό του στην αρετή. Ο ιερός Χρυσόστομος σέ σχετική ομιλία του *εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέρα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ* καλεῖ τούς πιστούς να επικεντρώσουν τις ενέργειές τους στήν σωτηρία των ψυχών και την επιμέλεια των αρετών: « Θεῷ δέ ἀμοιβή οὐδεμία παρ' ἡμῶν γένοιτ' ἄν, ἄλλ' ἢ μόνον ἡ σωτηρία ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, καὶ ἡ περὶ τὴν ἀρετὴν ἐπιμέλεια. Μὴ τοίνυν γενώμεθα ἀγνώμονες περὶ τὸν εὐεργέτην, ἀλλὰ τὰ κατὰ δύναμιν ἅπαντες εἰσενέγκωμεν πίστιν, ἐλπίδα, ἀγάπην, σωφροσύνην, λεημοσύνην, φιλοξενίαν [49] ».

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του καλεῖ τους πιστούς να μιμηθούν τους Μάγους και να προσφέρουν δώρα : « Ἄντι γιὰ χρυσάφι σωφροσύνη καὶ ἀρετή, ἀντί γιὰ λιβάνι προσευχές καὶ πνευματικό θυμίαμα, ἀντί γιὰ σμύρνα, ταπεινοφροσύνη, ταπεινὴ καρδιά καὶ ἐλεημοσύνη

[50]». Η αγαθή διάνοια, η καθαρή καρδιά που καίγεται από την αγάπη, η μετάνοια, η μεταστροφή και η πρόοδος στις αρετές ἐν Χριστῷ αποτελούν καρποφορία της καινῆς κτίσεως. Ὅπως τονίζει ο Αμφιλόχιος Ἰκονίου, οἱ ἄνθρωποι οφείλουν να συνειδητοποιήσουν το μεγαλείο της θείας κλήσης, να ευχαριστήσουν τον Θεό και να καταστούν ἔμπρακτα δόκιμοι στις αρετές: « Διό, ἀδελφοί, μακαρίας κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, πρὸς υἰοθεσίαν Θεοῦ καὶ ἀδελφότητα κεκλημένοι, εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ καλέσαντι ἡμᾶς, καὶ παρέχειν ἑαυτούς ἀξιούς εἶναι τοῦ παρέχοντος ἡμῖν τὴν ἀδελφότητα, καὶ δεξαμένου ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν, ἐκόντες οὖν καὶ ἐξ ἀγάπης δουλεύσωμεν αὐτῷ, ἔτοιμοι ὄντες πρὸς πᾶσαν δικαιοσύνης κατόρθωσιν [51] ».

Οἱ ἄνθρωποι λοιπόν, καλοῦνται να υπερβούν ὅλες ἐκεῖνες τις ἐκδηλώσεις του « παλαιού » ἀνθρώπου καὶ νὰ « δουλεύσουν ἐξ ἀγάπης » στὸν Θεό. Η ἀγάπη ἀποτελεῖ τὸ τέλος των αρετῶν[52]. Καὶ βέβαια, ἐνέργεια καὶ ἀπόδειξη τῆς τέλειαις καὶ πλούσιας ἀγάπης πρὸς τον Θεό ἀποτελεῖ ἡ γνήσια καὶ ἀνυπόκριτη ἀγάπη πρὸς τὸ πλησίον. Μόνο ἀν ἀγαπά κανεῖς ἀληθινὰ καὶ ἔμπρακτα τον συνάνθρωπό του, ἀγαπά ἀληθινὰ καὶ τον Θεό. Καὶ μόνο ἀν ἀγαπά ἀληθινὰ τον Θεό, ἀγαπά καὶ τον ἄνθρωπο. Αὐτές τις ἀπόψεις διατυπώνει καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος στὸν Λόγο του εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν [53]. « Θεῷ δέ ἀμοιβή παρ' ἡμῶν οὐδεμία γενατ' ἂν, ἀλλ' ἢ μόνον ἡ σωτηρία ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, καὶ ἡ περὶ τὴν ἀρετὴν ἐπιμέλεια, καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἡμετέρους πρόνοια. Καὶ γὰρ οὐδὲν οὔτω γνῶρισμα καὶ χαρακτήρ γένοιτ' ἂν τοῦ πιστοῦ καὶ τὸν Χριστὸν φιλοῦντος, ὡς τὸ τῶν ἀδελφῶν κήδεσθαι, καὶ τὸ τῆς σωτηρίας ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνων ἐπεὶ καὶ ὁ Χριστός οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς. Οὔτω καὶ ὁ Παῦλός φησιν. Οὐ ζητῶ τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσι [54] ».

[Συνεχίζεται]

[46] Ματσούκας, Ν. (Ed.) 1992. Δόγμα καὶ ἠθος στό κήρυγμα. In *Μυστήριον ἐπὶ τῶν ἱερῶς κεκοιμημένων*. Θεσσαλονίκη: Πουρναρά : 63 – 82.

[47] Στογιάννος, Β. 1976. *Ἐπὶ γῆς Εἰρήνη*. Γρηγόριος Παλαμάς. 59 : 292 – 295.

[48] Γέβτις, Α., 1981. Θεός ἐφανέρωθη ἐν σαρκί. *Ἀπόστολος Βαρνάβας*. 42 : 380-384.

[49] Ἰωάννη Χρυσοστόμου, *Εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*, PG 49, 360.

[50] Μαυρομάτης, Γ. 1987. *Τά Χριστούγεννα*. Αθήνα : Τέρτιος, σ. 37.

[51] Ο.π.

[52] « Αρχή και τέλος ἀρετῆς ἀπάσης ἢ ἀγάπη » : Ἰωάννη Χρυσοστόμου, *Κατά Ἄνομοίων, Λόγος Χ*, PG 48, 795.

[53] π. Καρδαμάκης, Μ. 1993. *Ορθόδοξη Πνευματικότητα*. Ν. Σμύρνη : Ακρίτας, σ. 375.

[54] Ἰωάννη Χρυσοστόμου, *Λόγος εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν*, PG 63, 832.